

ФОРМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ ТА ПРАВОПОРЯДКУ У РЕГІОНІ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ

Конституція України проголосила обов'язок держави в особі спеціально утворених державних органів захищати права і свободи громадян, забезпечувати законність та правопорядок. Одним із таких суб'єктів є обласні державні адміністрації, які забезпечують дотримання вимог законодавства у регіонах, а також сприяють утвердженню прав, свобод та законних інтересів громадян, що проживають на відповідних територіях. Завдання із забезпечення законності та правопорядку в регіоні обласні державні адміністрації реалізують у відповідних формах, зміст та порядок реалізації яких визначені законодавством.

У юридичному контексті форма права – це спосіб зовнішнього оформлення правових норм, який засвідчує їхню державну загальнообов'язковість; тобто це способи вираження і закріплення державної волі. О. М. Шульга відмічає, що правова форма – це організаційна форма діяльності органів держави, їх посадових осіб, яка, по-перше, передбачена правом і йому відповідає, по-друге, спричиняє юридично значущі наслідки для суб'єктів права (1, с. 29). В. М. Горшеньова та І. Б. Шахова відзначають, що правова форма – це специфічна організаційна форма діяльності органів держави, посадових осіб та інших уповноважених суб'єктів, яка, по-перше, здійснюється на основі найсуворішого дотримання вимог закону та інших нормативних актів; по-друге, її результати завжди тягнуть визначені наслідки, що мають юридичне значення або пов'язані з їх настанням. Зазначені два моменти виступають в органічній єдності і є головними визначальними властивостями, а у своїй сукупності кваліфікують кожную організаційну форму діяльності як правову (2, с. 37). Таким чином, під формами забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією слід розуміти зовнішнє відображення дій облдержадміністрацій у досліджуваній сфері, виконання яких завжди тягне за собою настання відповідних юридичних наслідків. Варто відмітити, що питання форм забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією практично залишалось поза увагою науковців, що, беззаперечно, має негативне значення як з практичної, так і з теоретичної точки зору. У той же час, проаналізувавши положення чинного законодавства України та практику діяльності обласних державних адміністрацій у досліджуваній сфері,

можна виокремити конкретні форми забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією.

Так, в першу чергу слід вказати нормотворчу діяльність як форму забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією. Відповідно до статті 6 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», на виконання Конституції України, законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, власних і делегованих повноважень голова місцевої державної адміністрації в межах своїх повноважень видає розпорядження, а керівники управлінь, відділів та інших структурних підрозділів – накази (3). Варто також відзначити, що в контексті представленого наукового дослідження яскравим прикладом нормотворчої діяльності, як форми забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією, є, наприклад, надання рекомендацій населенню щодо правил поведінки під час проведення масових заходів і дій при загрозі вчинення терористичного акту, прийняття різних регіональних програм протидії злочинності та забезпечення законності та правопорядку в регіоні. А відтак, нормотворчість є важливою формою діяльності обласних державних адміністрацій у зазначеному напрямку, адже за її допомогою вбачається можливим не лише упорядкувати діяльність облдержадміністрацій, а й налагодити їх взаємодію з іншими уповноваженими органами державної влади.

Наступною формою забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією є проведення консультацій з громадськістю. Проведення консультацій є важливою превентивною формою забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією, адже залучення громадян до участі в управлінні державними справами та надання можливості їм вільного доступу до інформації дозволяє попередити порушення норм чинного законодавства України, а також покращити відносини між громадськістю та органами державної влади, що, в свою чергу, сприяє підвищенню довіри між ними.

Із вказаною вище формою забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією тісно пов'язана така форма, як розгляд звернень громадян. Вона є ефективною формою взаємодії обласної державної адміністрації з населенням, а як результат – і важливою формою забезпечення законності та правопорядку в регіоні облдержадміністрацією. Адже таким чином вбачається можливим виявити слабкі місця у зазначеній сфері, а як результат – прийняти відповідне управлінське рішення.

Наступною формою забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією є проведення спільних з правоохоронними органами нарад з питань злочинності, а також з питань

забезпечення законності та правопорядку в регіоні. Так, обласна державна адміністрація погоджує проект плану проведення потенційно небезпечних заходів в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки; взаємодіє з органами військового управління під час планування та проведення таких заходів з метою запобігання і недопущення надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків (3).

Завершуючи розгляд форм забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією, варто відзначити, що їх перелік не претендує на вичерпність, однак, на нашу думку, саме вони найбільш повно та всебічно розкривають зміст такої діяльності облдержадміністрацій. Обов'язково слід вказати, що в сучасних соціально-економічних та політичних умовах питання форм забезпечення законності та правопорядку у регіоні обласною державною адміністрацією потребує подальшого розгляду і удосконалення. Адже реалії сьогодення спонукають обласні державні адміністрації діяти по-новому, а також застосовувати нові форми протидії злочинності та забезпечення законності та правопорядку. Крім того, форми потребують відповідного законодавчого закріплення, що беззаперечно якісно відобразиться на діяльності облдержадміністрацій у досліджуваній сфері.

Список бібліографічних посилань:

1. Шульга А. М. Теория государства и права. Пособие для подготовки к государственному (выпускному) экзамену. Харьков, 2000. 132 с.
2. Горшенев В. М., Шахов И. Б. Контроль как правовая форма деятельности. Москва: Юрид. лит., 1987. С. 176.
3. Про місцеві державні адміністрації / Закон України від 09. 04. 1999 № 586-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/586-14/conv>. (дата доступу 13. 11. 2017).
4. Консультації з громадськістю / Офіційний веб-сайт Миколаївської обласної державної адміністрації. URL: http://www.mk.gov.ua/ua/konsult_gromad/. (дата доступу 23. 04. 2017).
5. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики / Постанова Кабінету Міністрів України від 03. 11. 2010 № 996. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-p/conv>. (дата доступу 03. 12. 2017).